

BISKVIT*02

LIST STUDENATA GRAFIČKOG INŽENJERSTVA I DIZAJNA

BROJ 2>>>FEBRUAR 2004.

Illustrator vs.

Corel

Trapping

*Poklon
kalendar

Reč urednika

Evo, posle ravno osamdeset devet dana bez najomiljenijeg Vam Biskvita, konačno je na kioscima kod babe i prokleti drugi broj. Posle finansijskih tjeskoba koje su akcionari Biskvita DOO imali prilikom izdavanja prvog broja, slobodno možemo reći da su te i takve nevolje prevaziđene. Kako smo prvim brojem zasenili sve preostale studentske listove kojih ima ukupno 1 (jedan), na tajnom savetu mudraca u Resavskoj pećini kraj Aleksinca odlučeno je da se Biskvit ubuduće obustave sredstva potrebna za rad, i na taj je način ovaj zreli poduhvat posle samo jednog izdanja došao na ivicu egzistencije. Međutim, mudro i vispreno uredništvo je svojim izvanrednim verbalnim sposobnostima, primenom telekinezne i telepatije, a pokazalo se u prethodnom broju i primenom izvesnih, praksi nepoznatih – magije, uspelo da odgovori dinamičnim zahtevima savremenog potrošačkog društva, i da tako za svega tri i pol mjeseca prenadiže nesreće uzrokovane nedostatkom neophodnih sredstava za realizaciju jednog ovako krupnog projekta kakav je osmostrani studentski list. (Ko nije shvatio rečenicu iz prve, neka prethodnu pokuša da pročita piramidalnim uzlazno-silaznim serijama do četiri ponavljanja). No, ubrzo nakon pada vrednosti akcija Biskvita na berzi u Turnu Severinu, osloncem rumunjske privrede, uprava lista se obratila ljudima dobre volje koji su bili spremni da na svojim plećima iznesu ovakav jedan umirujući poduhvat. Povučene su stare veze i poznanstva iz vremena Osme sednice. Prvi u susret nam je izšao bivši rukometni reprezentativac stare Jugoslavije – Senjanin Maglajlija.

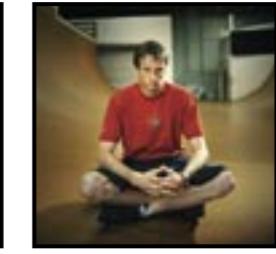
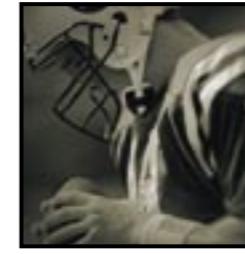
Ovaj širokogrudi delija darivao je redakciju sa 6 (šest) original rukometnih lopti i jednim parom Adidas Univerzal

sportskih patika sa đonom od kuvane gume. Takav đon omogućio je ogoljenoj redakciji da ponovo stane na noge (ne pomenušmo da je Perica Ognjenović usled neisplaćenih honorara brutalno pokrao svu opremu iz prostorija redakcije, i protiv njega se trenutno vodi krivični postupak pred Trećim opštinskim sudom). E pa hvala Senjanine, nikada ti nećemo zaboraviti ovaj srdačni gest. Ovakav Maglajlijin potez ohrabrio je i druge da se priključe pomoći, a prvi nakon njega, izvesni Harmonikaš pokrenuo je i servis na svojoj mreži gde se jedan poziv sa 063 postpaid broja tarifirao sa 115 indijskih rupija, a isti sa prepaid broja, sa 37 novčanih jedinica Republike Indije. Ova akcija je neviđenom brzinom popunila kasu Biskvita, tako da sada slobodno možemo reći da smo obezbeđeni za desetine narednih brojeva, kao i da će se buduće degeneracije studenata radovati novim izdanjima našeg vajnog lista. Preporođeni Biskvit u ovom broju nudi mnoštvo dosadnih tekstova (četiri ili pet, nisam siguran) i nekoliko zanimljivih (nula ili jedan), ali zato vam novim pristupom u dizajnu pruža mogućnost da doživite - nikad iskušenu - vizuelnu erekciju. Takav, medicinski neutemeljen fenomen naročito dolazi do izražaja nakon što ugledate fascinantni, po redakciju kompromitujući, poster-kalendar koji će klinom iz čaćine kutije sa alatom zakucati na zid, i doživljavati jedinstveno iskustvo svaki put kada ugledate vlažne diskos igrače. Budete li poster često i dugo gledali, vremenom ćete doživeti pominjanu V.E. i na taj način spoznati još jedan, potpuno novi i fantastični telesni osećaj. Žurka koja se održava u čast drugog broja, kao i u čast nadolazećeg proleća i okupljanja grafičarki, a manje grafičara, zakazana je za utorak, 9. mart tekuće godine u Pipingu, a prisustvo na našoj skromnoj proslavi je uglavnom obavezno. Do tada, drage degeneracije studenata, ostajte mi zdrave i spokojne i veselite se proleću.

Steve Bonini

www.stevebonini.com

U prošlom broju imali smo fotografije domaćina Darka Oroza, ali kako nam se niko drugi sa odseka nije ponudio da objavi svoje rade, okrenuli smo se strancima. Ovaj put ćemo pokušati da povećamo posetu sajtu nekog Stiva Boninija. Izgleda da je gospodin Bonini Amerikanac, budući da se u svojim fotografijama često dotiče teme američkog fudbala, ali isto tako i drugih "američkih sportova". Dakle, Stevan je okrenut prvenstveno sportovima,

FUJI FINEPIX S7000

PIŠE ALEKSANDAR ŠUKIĆ

U ovom trenutku digitalne ere, za savremeno bavljenje grafičkom strukom, verovatno da jedan od najatraktivnijih delova opreme predstavlja digitalni fotoaparat. Unazad nekoliko godina, kad su počeli da se proizvode digitalni fotoaparati bilo je prilično nezahvalno predviđati u kojem će se trenutku kvalitetom fotografije "digitalci" približiti klasičnim fotoaparatima. I ako još uvek reprodukcija sa digitalnog fotoaparata kvalitetom ne može da se izjednači sa onom sa analognog, "digitalci" su došli do pristojnog nivoa kvaliteta, sasvim zadovoljavajućeg za primenu u stonom izdavaštvo. Ovog puta, predstavljamo vam jedan fotoaparat iz visoke klase koji potpuno može odgovoriti na sve vaše zahteve – FUJI S7000.

Digitalac u masivnom telu SLR aparata, raspolaže sa 6.63 miliona efektivnih piksela. Za memorisanje slika i video zapisa sa tonom koristi xD-Picture Card (16/32/64/128/256/512 MB), i Microdrive (340 MB/1 GB). Slike se mogu dobiti u JPEG, DROF i RAW formatima, a filmovi u AVI formatu. Veličina slike zavisi od izabrane rezolucije (4048x3040-12MP; 2848x2136-6MP; 2016x1512-3MP; 1600x1200-2MP; 1280x960-1MP). Video zapisi mogu da se nađu u dve veličine 640x480 P i 320x240 P, oba ova zapisa beleže 30 frejmova u sekundi i naravno ton koji je na

režimu rada pruža mogućnosti kao 35mm-ski aparati sa objektivom od 35-210mm. U Makro režimu ima mogućnost fotografisanja na udaljenosti od 10 do 80cm, a u Super Makro režimu od 10 pa do samo jednog cm što pruža mogućnosti fotografisanja izuzetno sitnih objekata. Osetljivost je podesiva od ISO 160 do ISO 800. Zavidan LCD od 4.5cm i 118.000-P pruža jasan uvid u trenutan rad.

Blic sa kontrolnim senzorima za svetlost obezbeđuje osvetljenost od 0.3m do 8.5m sto je zavidna daljina za integrisani blic. S-7000 takođe pored integriranog blica ima papučicu za vrući kontakt (Hot shoe). Povezivanje sa računaram i prenos podataka se vrši preko USB kabela, postoje mogućnost gledanja slika i snimaka na TV prijemniku preko činčeva. Na kućištu S-7000 ima ulaz za napajanje od AC5V. Pokreću ga četiri AA alkalne baterije sa kojima može da snimi oko 200 frejmova, a sa Ni-MH baterijama od 2100mAh oko 250 frejmova. Dimenzije ovog aparata su 121mmx81.5x97mm, a težina bez baterija je 500g.

U osnovnom paketu sa ovim aparatom se dobija; 16MB xD-Picture Card, 4xAA alkalne baterije, široki kaiš, poklopac za objektiv, USB kabel, AV kabel i CD-ROM (USB driver, FinePixViewer, ImageMixer VCD2 for FinePix i RAW File Converter LE).

Za kraj, na našem tržištu S7000 košta od 700e do 750e, što predstavlja odličnu kupovinu za kvalitet koji ovaj fotoaparat može da pruži, budući da su u ovoj klasi aparati drugih proizvođača daleko skuplj. Stoga, sigurno se nećete prevariti opredelite li se za ovaj model, a svakako da imate naše tople preporuke.

MAME32

PIŠE JAN BAŽIK (autor je pobednik prvog ciklusa kviza Muzička slagalica)

Sigurno se sećaš ljute zime devedeset treće, kad si u, često opevanim, šangaj-kama gacao u metar snega da napakostиш napačenim roditeljima. E, ako ti je tada bilo žao što si im otkidao samo po jedan zilion dinara od njihove petozilionske plate, a nisi mogao svih pet, a samo iz razloga da bi ih prođerđo kod onog šatiranog brata sa čačkalicom među Zubima - radniku iz igraonice - luna parka, došlo je vreme da nezadovoljstvo prestane.

.. PANG se i danas smatra jednom od najinteresantnijih igara ikada napravljenih

Unazad nekoliko godina, već počevši sa vremenom kada su prestali da se proizvode Commodore64, ZX Spectrum, Amiga500 i slični dinosauri, a kada je primat preuzeo PC, počeli su da se programiraju različiti tzv. emulatori, koji omogućavaju da igraš sve te brilljantne igre kod kuće, na čačinom PC-u.

Emulator MAME32 koji ti Biskvit pred-

stavlja, verovatno je najpoželjniji, upravo iz razloga finansijske prirode, navedenih u prvom pasusu. Mame omogućava da igraš igre sa onih luna-park automata, i da jednostavnim pritiskom na dugme "ubaciš" koliko god "očeš" žetona i igraš sve igre dok ti oči ne iscure.

Kad počneš, videćeš da ti za pojedine igre nije dovoljno ni šezdeset žetona-kredita za prelazak, i shvatićeš da je Gospodin Šatirani sve činio da izmuze iz tebe i tvojih roditelja što više sredstava, a da je pritom postojala veoma izvesna opasnost da u tom istom luna-parku počneš da miršeš lepak sa drugom decom koja su nosila popularne frizure gilipterke.

Bilo da ste voleli da razbijate glave, vozite formule ili da tučete dugme pucajući dok ga ne batalite, MAME vam sada sve to pruža na vašem PC-u. Žetone ubacujete pritiskom na broj 5 ili 6, a broj igrača birate na jedinicu za jednog plejera ili dvojku za dva (hvala, nismo idioti).

Na internetu postoji gomila sajtova na kojima možete skidati igre (prosječna veličina je do 5mb, mada ima i većih i manjih), ali za početak je najbolje da odete na www.mame.dk i tamo skinete emulator (oko 3mb), a kasnije ćete otkriti i mnoge druge sajtove sa igrama. (Bez političkih konotacija, upozoravam vas da ne skinete slučajno emulator za DOS, već onaj za Windows). Ako je neko baš

jako nenormalan, može kontaktirati Biskvit koji u svom vlasništvu ima odgovarajući emulator i ravn 156 igara i voljan je podeliti ih sa ostalim dokoličarima i neradnicima.

.. Najpopularnija košarka sa početka devedesetih STREETHOOP

Bitna je napomena da vam nisu potrebni nikakvi šestijumi i gigabajti rama da biste pokrenuli MAME, ali nemojte baš ni pokušavati da ga vredate sa 486-icama i sličnim kantama.

Za kraj, ovu zarazu nikako ne prepričujem u ispitnom roku, jer moja lična statistika od nula položenih ispita u januaru ide direktno u prilog pomenutoj tvrdnji.

WWW.MAME.DK

Velika nagradna igra!

Velika Biskvitova nagradna igra počinje!

Kako smo se velikodušnim donacijama finansijski neoprostivo ukrupnili, odlučili smo da darivamo jednog kolegu ili koleginicu ovim izuzetnim 12 i po inčnim multimedijalnim RGB kolor televizorom.

Televizor je marke Hyundai iz Južne Koreje, i vrlo je kvalitetan. Poseduje Iskrinu katodnu cev koja emituje magnetnu indukciju od 113 tesla.

Pokreće ga jednosmerna struja jačine 1,5 ampera, uz otpor od 10 ohma pri pritisku od 4 atmosfere.

Masivnu konstrukciju potpisuje ruski mehaničar Artoboljevski, a za atraktivan dizajn pobrinuo se finski dizajner Marti Ahtisari.

Nagradni zadatak je krajnje nelogičan i vrlo težak, a sastoji se u što maštotovitijem tumačenju narodne umotvorine, pazi sad:

Ne im'o vuk ranu, guzicu razliz'o.

Eseje slati na dobro poznatu adresu:

LISTBISKVIT@HOTMAIL.COM

Vesti

UREĐUJE VLADIMIR KALUŠEV

DRUPA 2004 -olimpiske igre štamparske industrije

Drupa je najveći sajam grafičke industrije u svetu, koji se održava svake četiri godine u Dizeldorfu. Na Drupi 2000-te učestvovalo je oko 2000 izlagača iz 50 zemalja, a prisustvovalo je oko 430.000 posetilaca. Ove godine Drupa se organizuje u periodu od 06-19.05.

Ukoliko želite da se informišete o sajmu možete to učiniti na sledećim adresama: www.grid.ns.ac.yu www.drupa.com.

GRID 2004

U periodu od 11-12.11.2004. u Novom Sadu u organizaciji Fakulteta tehničkih nauka i odseka za Grafičko inženjerstvo i dizajn, po drugi put održaće se drugi naučno-stručni simpozijum GRID 2004. Očekuju se gosti iz Nemačke, Austrije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije i Hrvatske. Simpozijumom se želi podstićati razmena iskustava između naučnih radnika, istraživača i stručnjaka koji rade u grafičkoj industriji. Rok za prijavu učešća i sažetka rada je do 20.05.2004. Nadamo se da će ove godine na simpozijumu učestovati studenti sa svojim radovima. Dodatne informacije na www.grid.ns.ac.yu

ZAKUVALO SE!!!

Raspisan je konkurs za idejno i tehničko rešenje sajta Grafičkog inženjerstva i dizajna. Nagrada za najmaštvotijeg dečaka ili devojčicu je 6000 dinsa, dok za drugo i treće mesto iznosi po 3000 i 1000 dinsa. Web prezentacija mora biti originalno autorsko delo koje ispunjava estetske, funkcionalne i strukturne karakteristike kao i specifikacije W3C konzorcijuma. Pravo učešća imaju samo studenti grafičkog inženjerstva i dizajna. U slučaju da nijedan prijavljen rad ne ispunjava kriterijume konkurs se odlaže do novog konkursa. Rok za izradu web prezentacije je 15. mart tekuće godine.

Početkom marta kreće sa radom sekциja web designa. U okviru sekcijski planira se rad sa Macromedijinim programima tipa FLASH, DREAMWEAVER... i izrada jednostavnijih kompjuterskih igri. Na žalost, web design sekacija prestaje sa radom početkom maja, zbog odlaska asistenta Igora u Nemačku na seminar.

JOŠ JEDAN

Kako saznajemo, uz dva denzitometra koji su sponzorstvo firme VIPTRONIC, biće kupljen i spektrofotometar, tako da se lagano priprema kompletnije opremanje laboratoije GRID-a. Očekujte opasna merenja!

APRILSKI-VANREDNI ROCK

Polovinom ili krajem aprila biće održan ispitni rok u kojem će studenti imati pravo da izdužu na samo jedan ispit. Ovome je doprinelo činjenica da od 600 uslovno upisanih studenata FTN-a, samo je 100-tinjak dalo uslov.

Адвертајзинг!

БОГОМ СМО ЈАКИ
ХРИШЋАНСКА ПОМОЋ
природним лековима
ГАРАНТИ!

ГЕНИЈЕ HERBALIS
Доктор, регистрирани

expiriens, пуних 50 година са величим искуствима. Лекови су из високих планине Мадагаска, анализа, безазлени за опасност, ефикасни за помоћ. Рак више прста, леукемија, сушница, AIDS-сида, шећерна болест, јетра отечена и ранава се излечи. Разне болести бубрега и чишћење камена, песка и жуч прљаве се очисти до талога, и простата брзо помоћ, артраптиц, упада зглобова, гихна прсти оштећени и исхривљени се успешно исправе. Мангрен дуго времена главоболја брзо престаје.

Тешке болести нерве, број и успешио се поправе и за тумор где год да је отклони се успешно; све срчансне болести брзо поправљам. Безплатно лечење реуматизма - хришћански поклон. Снажни оток у телу одлажам високу температуре брзо поправљам, све плувне болести и асма успешно и брзо помажем. Испитани лек за косу, ајса чиреви у stomaku, сви катари у stomaku брзо нестaju. Имунизитет код мушки потенције успешан, епилепсија - врло успешно лечим.

Ово је најкраћи репорт. Брзо чишћење ране на матерницу, поправљам глувођу и слабе очи, и дизис скин екзем, инфекција - успешно поправљам.

Не оклејајте за помоћ зовите или пишите. У тежим случајевима долазим код пацијента.

ПОЗИВЕ ПРИМАМ У БИЛО КОЈЕ ДОБА

Др. Ненад Хегедиш
70 Carroll St., Deer Park 3023
VIC Melbourne, Australia
Телефон: (03) 9360 5616
Мобили: 017 879 130

CIP4(CIP 3)

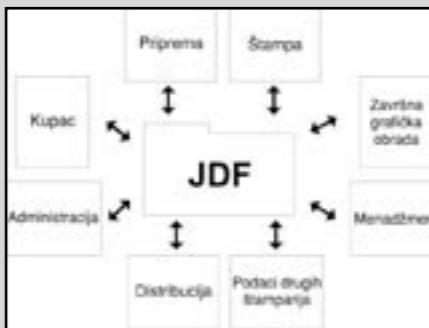
PIŠE DRAGANA ĐUKIĆ

Da bi uspele da održe svoju poziciju na tržištu u novom digitalnom dobu, štamparije moraju da se suoče sa novim izazovima i zahtevima, koje im to tržište nameće, i iz tih razloga prelaze na digitalne radne procese (CIM – Computer Integrated Manufacturing). Kontrola svakog proizvodnog koraka uz pomoć kompjutera i odgovarajućeg softvera, podrazumeva i postojanje standardizovanih fajlova koji će se koristiti u tim procesima. Postavljanje standardnih formata na polju grafičke industrije je osnovni zadatok organizacije pod nazivom "International Cooperation for Integration of Prepress, Press and Postpress" (CIP3).

CIP3 organizacija je formirana 1995-e godine na inicijativu kompanije Heidelberg Druckmaschinen AG i Fraunhofer instituta za kompjutersku grafiku. Promena imena u "International Cooperation for the Integration of Processes in Prepress, Press and Postpress" (CIP4), je usledila 2000-te godine. Osnovni cilj ove organizacije je poboljšanje i automatizacija proizvodnje štampanih proizvoda, postavljanjem standarda u grafičkoj industriji: Print Production Format-a (1995-e godine) i Job Definition

Format-a (2000-e godine).

Ova organizacija ima oko 160 članova, koji se dele na tri grupe: partnerne, punopravne članove i članove saradnike (dobavljači, korisnici, instituti, štamparije

Print Production Format sadrži:

- administracione podatke;
- opis posla uključujući sve faze i metode procesa sakupljanja, savijanja, povezivanja tabaka;
- pregled podataka za izračunavanje pokrivenosti površine;
- krive prenosa boje;
- zacrnjene i polja za denzitometrijska merenje boja;
- oznake za obrezivanje i registar;
- dodatne podatke (savete);

Osnovne prednosti korišćenja ovog formata su:

- kraći ciklus proizvodnje;
- s obzirom da podaci o poslu egzistiraju u digitalnoj formi, oni mogu biti preneti sa jednog na drugo radno mesto bez ikakvih gubitaka u kvalitetu;
- brže podešavanje mašina;
- bolja kontrola kvaliteta;
- manji broj makulatura;
- povećanje produktivnosti uz niže troškove;

Više informacije vezanih za CIP4, PPF i JDF se mogu naći na internet adresi:

www.cip4.org

Decenija PDFa

PIŠE PETAR PEROVIĆ

Pre nekih deset godina Adobe je prvi put javnosti prezentirao "novi" fajl format – PDF. Tadašnja želja, a današnja stvarnost i realnost, bila je trajno prevaziđenje razlika između računara i operativnih sistema. Uz takav jedan univerzalni format, Adobe je ponudio i besplatan program za pregled i štampanje PDF dokumenata – Acrobat reader. Ova zgodna i lagana alatka danas se nalazi na milionima računara širom sveta što dovoljno govori koliko su za Adobe, a i za celokupnu tehnologiju elektronskih dokumenata bile uspešne protekle godine. PDF se danas ustalo kao potpuno siguran i pouzdan metod komunikacije, i kao takav postao je standard u razmeni digitalnog teksta i slike.

PDF i PostScript

PDF format ima dosta široku primenu, ali ona koja je svih ovih godina bila osnova razvoja, a koja je nama najinteresantnija,

jesti njegova primena u grafičkoj struci, konkretno u segmentu pripreme za štampu. Do skoro se o PDF-u govorilo kao perspektivnoj alternativi takođe Adobe-ovom PostScript-u, ali godine usavršavanja i prilagođavanja ovog fajl formata prohnevima DTP studija dovele su do nivoa da je PDF danas pogodniji za pripremu za štampu. Brojni su razlozi. PDF format pruža dosta jednostavniji, efikasniji i brži rad od PostScripta. Sa sadašnjim paketima za obradu PDF datoteka lako je izvršiti proveru i kontrolu dokumenata pre "puštanja" na film ili ploču. Kompaktne i celovite PDF datoteke su laganje od glomaznih PostScript separacija, pa je samim tim rad višestruko ubrzan. Na kraju, možda i najbitnija odlika koju PDF nosi, jeste ta da će se ustaljivanjem PDFa kao standarda uspostaviti pravila u komunikaciji između učesnika grafičkog procesa, pa će se tako na najboljniji mogući način prevazići "vekovne" nesuglasice između

Ti ćeš da me učiš, ja ovo radim već dva'es godina

Kako se ustaljene navike teško menjaju, u ovdašnjim uslovima, u našoj zemlji, PostScript je, čini se, još uvek najomiljeniji format operaterima pripreme za štampu. Koliko je među njima omiljen, toliko se grafički dizajneri plaše da "printaju" u PostScript. Razlozi su jednostavni. Za svaki model PostScript štampača ili osvetljivača, drugačija su podešavanja, drugačiji je potrebni softver (drajveri), pa je tako i mogućnost greške veća. Zato, ako potrebna podešavljiva nisu uobičajena i naučena, dizajneri se radije opredeljuju za neke od standardnih formata (TIFF, EPS), pa to donosi dodatni posao za operatera, a najčešće se prevođenje tih formata u PostScript zapis i dodatno naplaćuje, te na kraju nikو ne bude zadovoljan.

lakše je izvršiti u Corel-u, pošto on poseduje preview prozor koji nam trenutno prikazuje novi izgled ispisane reči koju želimo promeniti. Takvog preview-a nema u Illustrator-u, i ova činjenica zna da bude dosta šokantno saznanje njegovim novim korisnicima, ali vremenom ćete se privići i to vam neće predstavljati ni najmanji problem. Prvo zbog čega ćete prestati da se nervirate su fantastične opcije za rad s tekstom koje Illustrator nudi, a koje su sve na jednom mestu objedinjene u paleti *type*.

Nepopravljiva profesionalnost

Ovo su samo neke osnovne stvari koje prve padaju u oči, ali nisu one tako neprelazne da bi se zbog njih morao menjati program. Ono što je značajno, i zbog čega na ovom mestu potenciram Illustrator, jeste njegova profesionalnost. Illustrator besprekorno sarađuje sa Photoshop-om, i to u oba smera, bilo da uvozite rastersku sliku iz Photoshop-a ili prebacujete Illustrator-ove putanje u Photoshop. Sliku snimljenu u Photoshop formatu (*.psd), najednostavnije možete "prevlačenjem" (copy-paste) uvesti u Illustrator, a da pritom zadržite sve slojeve (*layers*) koje kasnije možete brisati i manipulisati iz Illustrator-a. Bitna je prednost upravo rad sa slojevima, koji je ne postoji u Corel-u.

Što se tiče hardverske zahtevnosti, ovde moramo skinuti kapu Corelu pošto je stvarno memoriski minimalno

zahtevan. Generalni princip za vektorske programe, opisan u prošlom broju, kazuje da brzina rada s programom zavisi od komplikovanosti crteža, kod Illustratora dolazi do izražaja. Ako kuburite sa memorijom, nemojte ni pokušavati da u Illustratoru radite neke previše komplikovane crteže sa pregršt crvora i još pride sa nekom slikom visoke rezolucije, pošto vam rad neće biti ni najmanje ugadan, a lako vam se može desiti da vam kompjuter potpuno otkaže, pa ćete izgubiti i ono do tada načinjeno.

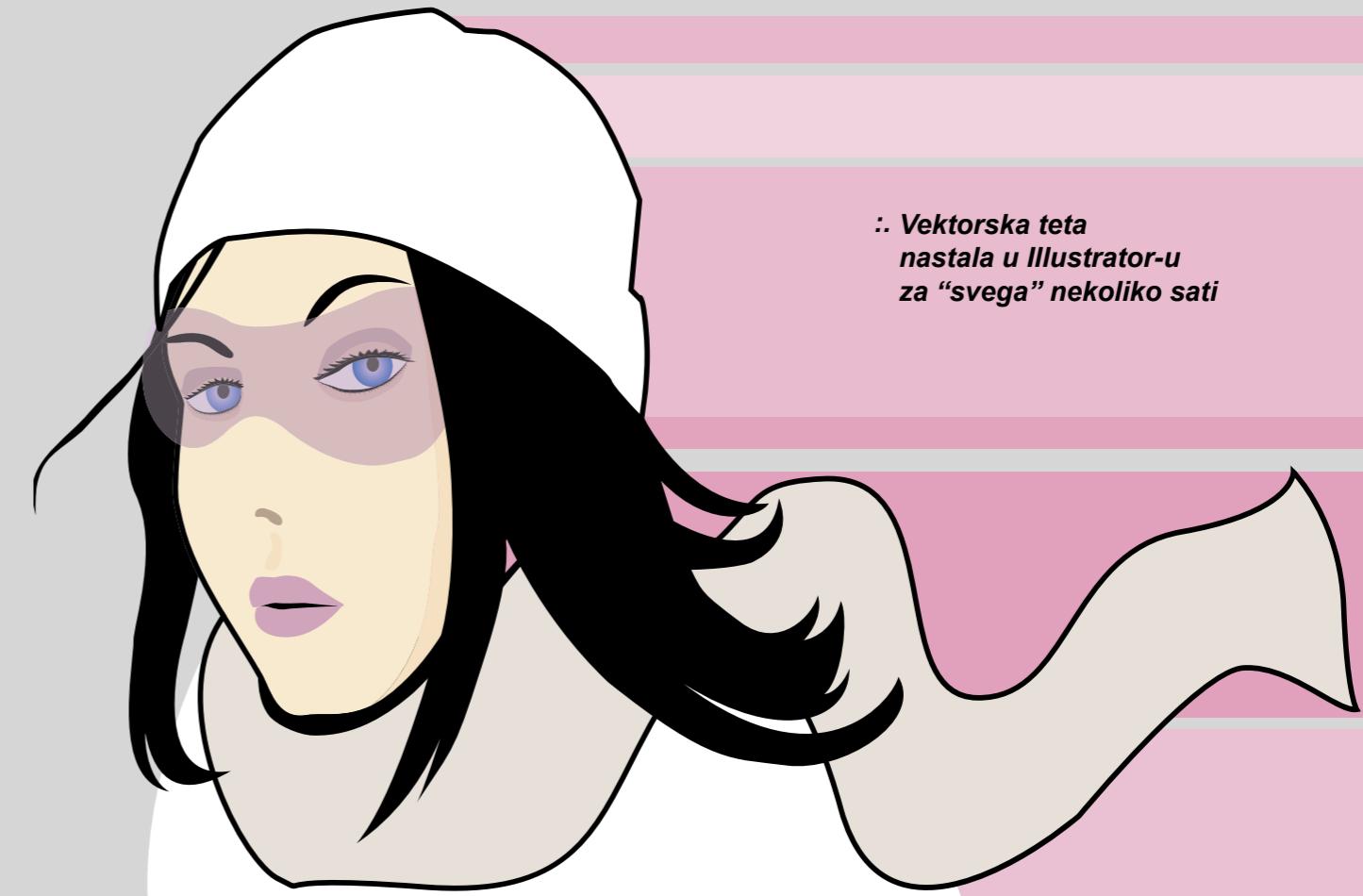
.. paleta PATHFINDER u iskusnim rukama pokazuje se kao moćna alatka

postići identični rezultati sa ekranu u štampi, ali kalibracijom se možemo prilično približiti. Ovde Illustrator najviše dolazi do izražaja. Od svih programa, pa i među Adobe-ovim DTP paketima, Illustrator ima najbolji preview, odnosno mnogo je manja verovatnoća da ćete se razočarati u rad iz Illustratora po njegovom odštampavanju.

Cena. Legalni softver CorelDraw i Adobelllustrator sličnih su cena (oko 600 USD), s tim da Korel u paketu nudi pregršt dodataka ugrađenih u sam program, kao i drugih zasebnih programa. Legalni Illustrator dolazi doslovce go golcat, a svaki dodatak (plugin) se papreno naplaćuje. Dakle sve što vam nedostaje iz Korela po prelasku u Illustrator, postoji i za Illustrator, samo što to treba žestoko platiti. Ali kako živimo tu gde živimo, bar neko vreme nećemo morati da tučemo glavu zbog finansijsa, već ćemo i dalje po izuzetnim »besplatnim cenama« nabavljati sve potreštine.

Na kraju sami prosudite s čim ćete se baktati, ili uopšte nećete ni pokušavati. Bez obzira kako odlučili, nijedan od ova dva programa neće vam pomoći da budete kreativniji, tako da ukoliko nemate veze sa dizajnom, budite inženjeri i ostavite se slikanja. U oba slučaja - srećno!

www.adobe.com
 www.corel.com

.. Vektorska tetra nastala u Illustrator-u za "svega" nekoliko sati

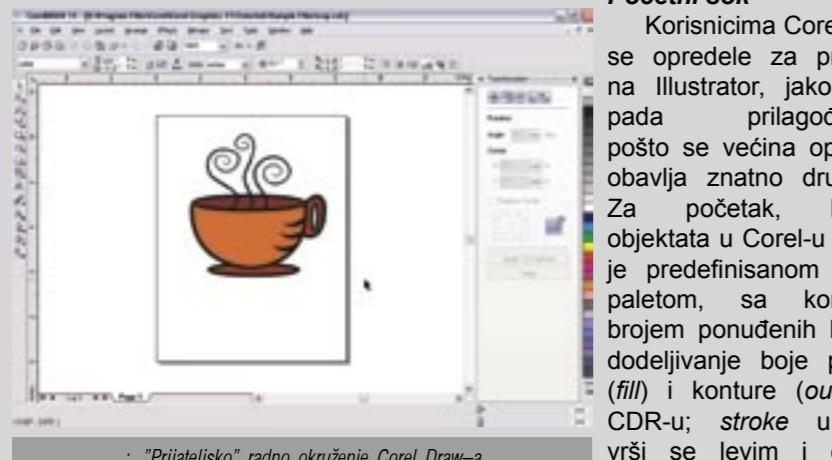
Adobe Illustrator vs. CorelDraw

PIŠE PETAR PEROVIĆ

U prošlom broju već započesmo ovo, koje je sačinjeno od prozora. nešto na temu veličanja Adobe-a, kad pominjasmo vektore i programe za vektorsko crtanje. Kako se tada nismo mogli upustiti u dublju analizu tih aplikacija, učinićemo to sada. A kako bi ste se zaista i uverili u ispravnost tvrdnji o nadmoći Adobe-a, potkrepićemo to i sa podacima, pa sami prosudite.

Samo za kancelariju

Svakako lakši za rad, a zbog toga verovatno i rasprostanjeniji po domovima u nas, jeste CorelDraw. Corel se veoma brzo uči, jednostavnog je okruženja, a znanje u radu s njim se brzo nadograđuje. Vrlo brzo se možete ospособiti za crtanje jednostavnih crteža, pa prema novoizabranom alatu. Ovakva traka ne postoji u Illustrator-u verzije 10, ali je Adobe uveo u verziji CS. Do "desetke" Illustrator je sve alate i palete držao u zasebnim prozorima, i to često zna da stvori gužvu na ekranu, pa se takav verovatno je nezamenljiv deo u kancelarijskim uslovima. Ali kad je u pitanju profesionalni rad, Corel se ne

pokazuje kao najsećniji izbor, i zato ga treba izbegavati.

Kao što opažate, Corel-ovo radno okruženje je celovito i intuitivno, i kao takvo mnogo preglednije no Illustrator-

sitnije tonske korekcije. U Corel-u je dosta duži put za dolazak do finih nijansi, pošto to moramo činiti preko dodatnih paleta.

Bez konvertovanja

Rad sa Bezjeovim krivama takođe je različit. U Corel-u su objekti nepromenljivi sve dok ih ne pretvorimo u krive (*Convert to curves*), dok su u Illustrator-u objekti već u krivama tako da su trenutno izmenljivi. U Illustratoru je doduše potrebna nešto veća preciznost iz razloga što se alat za rad sa Bezjeovim krivama (*Direct selection tool*), koristi i za druge operacije, pa je bitno pogoditi precizno konturu da bismo je mogli obrađivati, ali zato postoji signalizator koji nam govori kad smo na liniji (kvadratić pored strelice koji se oboji kada smo na liniji). U Corel-u je dovoljno kliknuti iznad objekta kojem želimo da menjamo oblik sa odgovarajućim alatom, i trenutno će nam se prikazati kontura objekta koji treba da menjamo. Dakle, nije potrebna tolika preciznost.

Alati za kombinovanje objekata - *trim* i *weld* iz Corela, u Illustratoru su predstavljeni i prošireni u paleti *pathfinder*. Corel kombinacijom dva

ili više objekata stvara potpuno novi objekat, dok Illustrator, stvarajući pritom novi, zadržava stare objekte koji su kasnije jednostavno izmenljivi. Ovakav princip kod Illustrator-a iziskuje nešto više memorije, te čini rad na slabijim konfiguracijama nešto sporijim.

Promenu fonta s kojim radimo

Sve muke oko instalacije i podešavanja drajvera, izbora rezolucije i linijature, uglova rastera i sličnih, dizajnerima mrskih, obaveza, sa PDFom nestaju. Dovoljno je da u bilo kojem Adobe-ovom programu upotrebe opciju *Export to PDF* ili *Print on Acrobat Distiller*, i u podmeniju izaberu stavku *Press*, koja je podešena na kvalitet potreban za štampu. *Press* opcije su podešene tako da završe posao, ali neke eventualne izmene možete lako podešiti u konsultaciji sa grafičkim studiom.

Adobe Acrobat

Na kraju dolazimo do jako bitne stvari, a to je softver za obradu PDF dokumenata. *Adobe Acrobat*, trenutno aktuelne verzije 6, izuzetan je alat za manipulaciju PDF dokumentima, a sa ovom verzijom su i DTP opcije upotpunjene i kompletirane. Verzija 5 ovog programa imala je nekih neoprostivih nedostataka koje su se ticale

još neke opcije su neoprostivo nedostajale u prethodnim verzijama Acrobat-a, tako da slobodno možemo reći da, bar što se pripreme za štampu tiče, "šestica" nesumnjivo predstavlja najvažniju verziju ovog programa nakon prve.

Stoga, nadamo se da će konzervativni krugovi imati više razumevanja za nove tehnologije i da će se u skorije vreme i u našim štamparijama PDF ustaliti kao standard. Opšti je zaključak da će ova promena dovesti do pojednostavljanja celokupnog grafičkog procesa, kao i do boljeg razumevanja među njegovim učesnicima. Bilo kako bilo, PDF sa sobom nosi samo pozitivne promene, i samo je pitanje vremena kada će se i kod nas nametnuti kao uobičajeni format. Nadamo se što pre.

 www.pdf.org.yu

Preklapanje(*Trapping*)

PIŠE JOVAN BASARIĆ

Postupak preklapanja doprinosi besprekornosti štamparskog postupka. Njime se nadoknađuju propusti nastali usled mehaničkih odstupanja ili izduženja papira i štamparske ploče i obezbeđuje blago preklapanje boja kako bi se sprečilo da pojas neodštampanog papira između dve boje ostane neprimetan na konačnom otisku.

Preklapanje o kojem je reč ne sme da se poistoveti sa terminima „mokro“ ili „suvо“ preklapanje kojima se podrazumeva ponašanje između boja ili između boja i papira.

U postupku štampanja nikad ne može da se postigne 100% preciznost. Štampar mora da pazi na poravnanje između ploče i papira na tzv. paser. Naime, pri prolasku papira kroz mašinu, od jednog štamparskog agregata do drugog, poravnanje može da bude poremećeno a pomeranje papira neposredno utiče na paser boje. U zavisnosti od vrste maštine na kojoj se radi pomeranje može da bude

braonaste ili mutne. Pri preklapanju u obzir se mora uzeti nekoliko faktora kao što su vrsta posla, boja sa kojom se radi i tehniku štampanja.

Poželjno bi bilo da se preklapanje primeni kada se dve boje dodiruju. Ako sam dizajn uključuje fine linije i sitne detalje, veoma je

koriste bele ili crne okvirne linije. Takođe, preklapanje ne bi trebalo da je neophodno ako su dve ili više boja slične.

Da bi se dobio željeni otisak, veoma je važno znati šta uzrokuje greške u pasovanju. To mogu biti pre svega deformisanost filma, nepodešenost uređaja za razvijanje kao i razne teškoće sa papirom.

Ispravljanje grešaka i njihovo uklanjanje iz svake etape procesa štampanja može biti veoma skupo. U rešavanju nastalih problema mogu da pomognu fotografске i elektronske metode. Pomoću tih metoda moguće je izvesti sledeće modifikacije:

- Preštampavanje boja može da spreči pojavu neodštampane površine između njih.
- Namerno stvaranje neodštampanih površina između dve boje kako bi se sprečilo njihovo mešanje a samim tim i stvaranje nove, neželjene boje.
- Dodavanje objekata kao što su crne okvirne linije, duž granične površine boje kako bi se prikriila pojava mogućih neodštampanih površina ili novih površina nastalih štampanjem boje preko boje.

važno da se odabere odgovarajući način preklapanja. Pri najprostijem preklapanju gde su uključene dve boje, svetlijia boja se širi u površinu boje sa tamnjim tonom. Tamnija boja koja je istovremeno i dominantna određuje veličinu i oblik slike. Ako dve susedne boje imaju sličnu količinu procesne boje (CMYK) u masi, preklapanje nije preporečljivo. Preklapanje se, naime, koristi kod onih dveju boja koje u masi imaju različite postotke osnovnih boja.

Postoje dve vrste preklapanja: fotografsko ili konvencionalno i elektronsko. Elektronsko ima dosta

prednosti u poređenju sa fotografskim. Postupak elektronskog preklapanja se lakše kontroliše i njegovo izvođenje može biti automatsko, pogotovo ako je reč o običnim poslovima pri kojima manuelna intervencija nije neophodna.

Preklapanje nije poželjno pri četvorobojnim procesima, kada dolazi do preštampavanja boja ili kada se

većina dizajnerskih programa ima ugrađenu funkciju za preklapanje, sve što korisnik treba da uradi jeste da unese količinu preklapanja a za ostalo se brine računar. Postupak preklapanja može biti vrlo koristan ako se izvodi na pravi način, jer ponekad loše izvedeno preklapanje može imati veće posledice nego da je sam postupak izbegnut.

Biskvit*1978

mart 2004. - februar 2005.

mart						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

september						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

april						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
5	6	7	8	9	10	1
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

oktober						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

mai						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

november						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

juni						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

december						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

januar						
P	U	S	C	P	S	N
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

februar						
P	U	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
21	22	23	24	25	26	27
28						

Stara Škola

